

باسمه تعالی طرح درس مقطع کارشناسی

اطلاعات درس و رشته:	فقه تطبیقی / ۲ واحد
اطلاعات کلاس درس:	سه‌شنبه‌ها؛ ساعت ۱۷ تا ۱۹؛ B۲۱۳
راه‌های ارتباطی:	ID تلگرام و ایتا: @smnarimani
معرفی استاد:	https://www.mofidu.ac.ir/departments/theology/the-faculty/seyed-mahdi-narimani-zamanabadi

۱- شرح درس Lesson Plan

فقه تطبیقی، دانش «گفت‌وگوی ادله» است؛ جایی که فهم ما از نص، سیره، اجماع و عقل با حضور آراء دیگر مذاهب، عمیق‌تر و دقیق‌تر می‌شود. این درس نشان می‌دهد که بسیاری از اختلاف‌ها ریشه در روش‌شناسی (حجیت خبر واحد، قیاس، استصحاب، تعادل و ترجیح) دارد، نه صرفاً در متن روایات. از سوی دیگر، آشنایی با فقه مذاهب، زمینه‌ساز تقریب عملی، کاهش سوء تفاهم‌ها و حضور مقتدرانه فقه شیعه در گفتمان اسلامی است.

این درس با رویکردی تطبیقی، مشترکات و افتراقات فقهی میان مذاهب اسلامی در پنج باب از عبادات را دنبال می‌کند تا دانشجویان با آراء فقهی مذاهب در این ابواب که اکثر مسایل آن در زمان پیامبر(ص) بوده است، آشنا شوند و به پرسش‌های ذیل پاسخ دهند:

- نحوه صحیح وضو و تیمم در مذاهب مختلف چگونه است؟
 - چرا اهل سنت در نماز، دست‌ها را روی شکم می‌گذارند؟
 - چه تفاوت‌هایی میان نماز مسلمانان با هم وجود دارد؟
 - نماز مسافر در مذاهب مختلف، چگونه است؟
 - در زکات مذاهب چه تفاوت‌هایی دارند؟
 - آیا خمس از مختصات شیعه است؟
 - اهل سنت، طواف نساء ندارند؟
- اهمیت این درس به شرح ذیل است:
- توسعه و تکمیل فهم ادله نقلی؛ با مقایسه برداشت‌های مذاهب مختلف از آیات و روایات، احتمالات فهمی گسترده‌تر و دقیق‌تری پدید می‌آید.
 - ایجاد رابطه علمی میان مذاهب اسلامی؛ آشنایی نظام‌مند با آرای دیگر مذاهب، بستر گفت‌وگوی استدلالی، کاهش تعصبات فرقه‌ای و تقریب عملی میان پیروان مذاهب را فراهم می‌کند.
 - حل تعارض روایات با تشخیص موارد تقیه‌ای؛ رویکرد مقارن به فقیه کمک می‌کند تا با توجه به سیاق و اختلاف مذاهب، موارد تقیه در روایات را شناسایی و تعارض ظاهری را حل کند.
 - تنقیح استدلال‌ها و ابداع احتمالات جدید علمی؛ مواجهه با شیوه‌های استدلالی متنوع، خطاهای استنباطی را آشکار، استدلال‌ها را پالایش، و افق‌های پژوهشی تازه‌ای را در فقه می‌گشاید.
 - اطلاع از میزان اختلاف میان فقه‌های مذاهب اسلامی؛ این آگاهی، هم وسعت واقعی اختلافات و هم گستره مشترکات فقهی را نشان می‌دهد و از بزرگ‌نمایی یا کوچک‌نمایی اختلاف جلوگیری می‌کند.
 - فراگیرسازی عرضه و حضور مقتدرانه فقه شیعه در جهان اسلام؛ با تسلط بر ادله و آرای دیگر مذاهب، فقه شیعه می‌تواند در عرصه‌های علمی و فرهنگی جهان اسلام با زبانی مشترک و استدلالی قوی‌تر عرضه و اثرگذار شود.

۲- منابع درسی Course Materials

- جزوه درسی بر اساس کتاب "مغنیه، الفقه علی المذاهب الخمسة"
- سایت‌های فقه‌های شیعه و اهل سنت.

۳- تکالیف و نظام ارزشیابی Assignments & Assessment

الف) ارزشیابی مستمر (۱۰ نمره)

در پایان هر جلسه، یک موضوع فقهی مطرح می‌شود که دانشجویان پاسخ آن مسئله را از کتاب فتوایی مراجع عظام تقلید و کتب اهل سنت، استخراج و بازنویسی می‌کنند و در ابتدای جلسه بعد نوشته‌ها را به استاد تحویل می‌دهند. دانشجویان در کلاس درس، تحقیق انجام شده را به صورت شفاهی نیز ارایه می‌کنند.^۱

دانشجویان از متن تدریس شده، به کمک هوش مصنوعی پرسش‌هایی استخراج می‌کنند که مطابق پرسشهای آزمون پایان نیم‌سال باشد.

ب) ارزشیابی پایا نیم‌سال (۱۰ نمره)

متن عربی ذکر می‌گردد و بر اساس متن ذکر شده، پرسش‌هایی پرسیده می‌شود. نیازی به حفظ مطالب کتاب نیست و افرادی که بر فهم متن و تطبیق آن بر فروع ذکر شده در پرسش‌ها تسلط داشته باشند، به راحتی نمره کامل دریافت می‌کنند. نمونه سوال‌هایی برای آشنایی دانشجویان به ایشان ارایه می‌گردد و همچنین در طول دوره تحصیلی، نمونه‌های متعددی از این پرسش‌ها مطرح و بررسی می‌گردد.

۴- زمانبندی حدودی جلسات Session Scheduling

جلسه اول: کلیات	جلسه هشتم و نهم: زکات.
جلسه دوم و سوم: وضو و تیمیم	جلسه دهم: خمس
جلسه چهارم و پنجم: قرائت در نماز	جلسه یازدهم تا سیزدهم: صوم
جلسه ششم: سایر احکام نماز	جلسه چهاردهم تا شانزدهم: حج.
جلسه هفتم: نماز مسافر	

در پناه حق موفق باشید

۱۴۰۵/۰۶/۲۹

۱. رعایت اخلاق پژوهشی در تحقیق الزامی است. برای کسب اطلاع بیشتر ر.ک: